

Dossier d'activitats

Recomanada
a partir de 8 anys

**Cicle Mitjà i
Cicle Superior de Primària**

Distribuïdora de cinema
infantil, tranquil i en català
www.packmagic.cat

Fritzi

Un conte revolucionari

Index

Sinopsi i fitxa tècnica

1

Què treballem?

2

- Una Alemanya dividida: context històric
- Un viatge en el temps: pel·lícules històriques
- Qüestionar per conèixer: la valentia de la Fritzi

Abans de veure la pel·lícula

5

Després de veure la pel·lícula

7

Glossari

10

Què hem après?

11

Les activitats que proposa aquest dossier són:

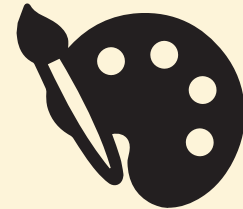
per debatre en grup

per reflexionar

per a fer recerca i investigació

per desenvolupar la creativitat artística

Sinopsi

Alemanya de l'Est, 1989. El mur que divideix el país en dues meitats és a punt de caure. La Fritzi, de dotze anys, cuida de l'Sputnik, el gosset de la seva millor amiga Sophie, mentre ella és de vacances amb la seva família a Hongria. Però arriba la tardor i comença l'escola i la Sophie no ha tornat. La Fritzi i l'Sputnik inicien una aventura per a trobar-la. Les seves passes els portaran a descobrir les manifestacions que cada dilluns es repeteixen a Leipzig i a entendre què està passant al seu país. Una pel·lícula emocionant, impregnada de l'atmosfera de l'època i històricament acurada, que retrata la caiguda del mur des de la perspectiva d'una nena.

Direcció: Matthias Bruhn, Ralf KukulPaís Alemanya-Bèlgica-Luxemburg-República Txeca **Any:** 2019
Producció: Balance Film, TrickStudio Lutterbeck GmbH, Doghouse Films, Artémis **Guió:** Beate Völcker, Péter Palátsik, Hannah Schott **Muntatge:** Stefan Urlaß **Música:** André Dziezuk **Durada:** 90 minuts

Què treballem?

Una Alemanya dividida: context històric

La Fritzi i la seva amiga Sophie viuen a la ciutat alemanya de Leipzig en el context de la Guerra Freda, un enfrontament ideològic, social i econòmic entre les dues superpotències que van sortir guanyadores de la II Guerra Mundial (1939-1945): els Estats Units (bloc occidental-capitalista) i la Unió Soviètica (bloc oriental-comunista). Alemanya va quedar dividida en quatre zones d'ocupació, controlades per aquests dos bàndols, i Leipzig va quedar situada a la banda oriental-comunista, a la República Democràtica d'Alemanya (RDA), que estava separada per una frontera física de la República Federal d'Alemanya (RFA), liderada pel bloc occidental-capitalista.

El film mostra l'episodi històric que el 1989 van protagonitzar diversos ciutadans i ciutadanes que van fugir de la República Democràtica d'Alemanya per refugiar-se a Hongria amb l'esperança de passar a la part occidental del país i les Manifestacions del Dilluns, que es van produir el mateix any a Leipzig, en què la ciutadania crítica amb el govern comunista demanava l'obertura de les fronteres i poder escollir democràticament un altre govern per a la RDA. Aquestes manifestacions pacífiques van ser el prelude de la caiguda del mur de Berlín, el 9 de novembre de 1989, que va marcar la fi d'un període d'aïllament i separació.

Un viatge en el temps: pel·lícules històriques

El cinema històric constitueix un gènere cinematogràfic específic que es caracteritza per situar la narració en una època i un lloc concrets i, generalment, per narrar algun fet històric rellevant. A diferència del documental històric, que sol emprar imatges d'arxiu, la paraula de testimonis i la reflexió de persones expertes en la temàtica del film, Fritzi. Un conte revolucionari endinsa el públic a uns fets històrics concrets i reals a través d'uns personatges ficticis com són la Fritzi, la Sophie, el Bela, l'Sputnik, entre altres. Algunes de les escenes de la pel·lícula, com la reunió a l'Església de Sant Nicolau de Leipzig i les manifestacions al carrer són recreacions acurades d'esdeveniments que van succeir, tal com testimonien les fotografies d'arxiu que apareixen als crèdits al final de la pel·lícula.

Cal tenir en compte que...

Aquesta pel·lícula té característiques pròpies del cinema històric i del cinema d'acció i aventures. Tradicionalment, els protagonistes d'aquestes pel·lícules han estat masculins i els personatges femenins han estat relegats a un segon pla, o a papers passius. Però en aquesta història, la protagonista és una heroïna que pren la iniciativa i se li subratllen qualitats heroiques com la valentia, la capacitat d'acció, la tenacitat i l'astúcia.

Qüestionar per conèixer: la valentia de la Fritzi

La Fritzi, descobreix que la seva amiga Sophie no ha marxat de vacances tal com li havien dit, sinó que ella i la seva mare han fugit de Leipzig amb la voluntat de viure a la banda occidental d'Alemanya. La Fritzi inicia un viatge interior, que fa que prengui consciència de la repressió i la falta de llibertat que hi ha al seu país sota el règim del Govern Democràtic Revolucionari. A través del seu nou amic, el Bela, comença a conèixer persones compromeses a lluitar per canviar la forma de govern, tot i l'amenaça de ser arrestades, i a assistir a les manifestacions que s'organitzen a Leipzig.

Mica en mica, la Fritzi va entenent què està passant al seu país i a mesura que es rebel·la mostrant una actitud ferma i valenta topa amb el temor que sent la seva família amb les conseqüències que comporta el qüestionament i la desobediència al govern. Aquest viatge emocional desembocarà en un viatge físic cap a l'Alemanya occidental per intentar travessar la balla fortament vigilada que la separa de la seva amiga Sophie i retornar-li el seu gosset Sputnik.

Abans de veure la pel·lícula...

10 minuts

Històries sobre el passat

Entre tota la classe intenteu trobar exemples de pel·lícules que conegueu que narrin esdeveniments del passat o que l'acció transcorri en una altra època i debateu sobre quina informació de l'època on s'ambienta l'acció ens pot aportar una pel·lícula històrica.

30 minuts

situem alguns punts en el mapa

Conjuntament situem diversos punts en un mapa: observem les fronteres actuals d'Alemanya i Rússia i situem Hongria. Dins d'Alemanya assenyalem on hi ha la capital, Berlín, i on es troba Leipzig, la ciutat on viu la Fritzi. El professorat pot assenyalar com estava dividida Alemanya en l'època de la Guerra Freda per tal de mostrar la frontera que va dividir aquest país durant 45 anys.

Preguntem si algú ha viatjat alguna vegada a Alemanya, si coneixen alguna persona que hagi nascut o viscut a Alemanya i si algú coneix algun detall sobre alemanya.

15 minuts

L'Sputnik, un company de pel·lícula

Feu recerca i comenteu la informació que trobeu sobre el significat del nom d'un dels protagonistes de la pel·lícula, l'Sputnik. Què va ser l'Sputnik i què va representar per a la humanitat?

La vida a un altre indret

Cadascú imagina que ha de planejar una fugida del lloc on viu. Repartim cinc targetes en blanc a cadascú per tal que a cada una hi escrigui: 1) per quins motius ha de fugir; 2) quin objecte especial que s'emportaria; 3) amb quina o quines persones marxaria; 4) a quin destí aniria, 5) quin mitjà de transport empraria per arribar a aquest destí i 6) quin és el principal obstacle que es troba per arribar al seu destí final.

En grups de 6, cada alumne/a presenta a la resta del grup les seves sis opcions i explicar les raons de la tria. A continuació, cada grup consensua una nova història conjunta creada utilitzant una targeta de cada persona. A l'hora de fer la tria han de valorar que la història sigui versemblant i, conjuntament, l'exposen a la resta de companys i companyes de classe.

Finalment, reflexionem conjuntament:

1. Quines circumstàncies us imagineu que poden ser un argument perquè una persona marxi del lloc on viu?
2. Penseu que tothom té les mateixes possibilitats de fugir i les mateixes necessitats a l'hora de fer-ho? Quines necessitats especials i quins obstacles afegits poden haver-hi per a algunes persones?
3. Penseu que seria senzill si haguéssiu de fugir realment? Penseu que la gent sempre pot triar què emportar-se, com fugir, amb qui fugir, etc.?
4. Coneixeu alguna història fictícia o real que s'assembla a les històries que us heu imaginat?

Després de veure la pel·lícula...

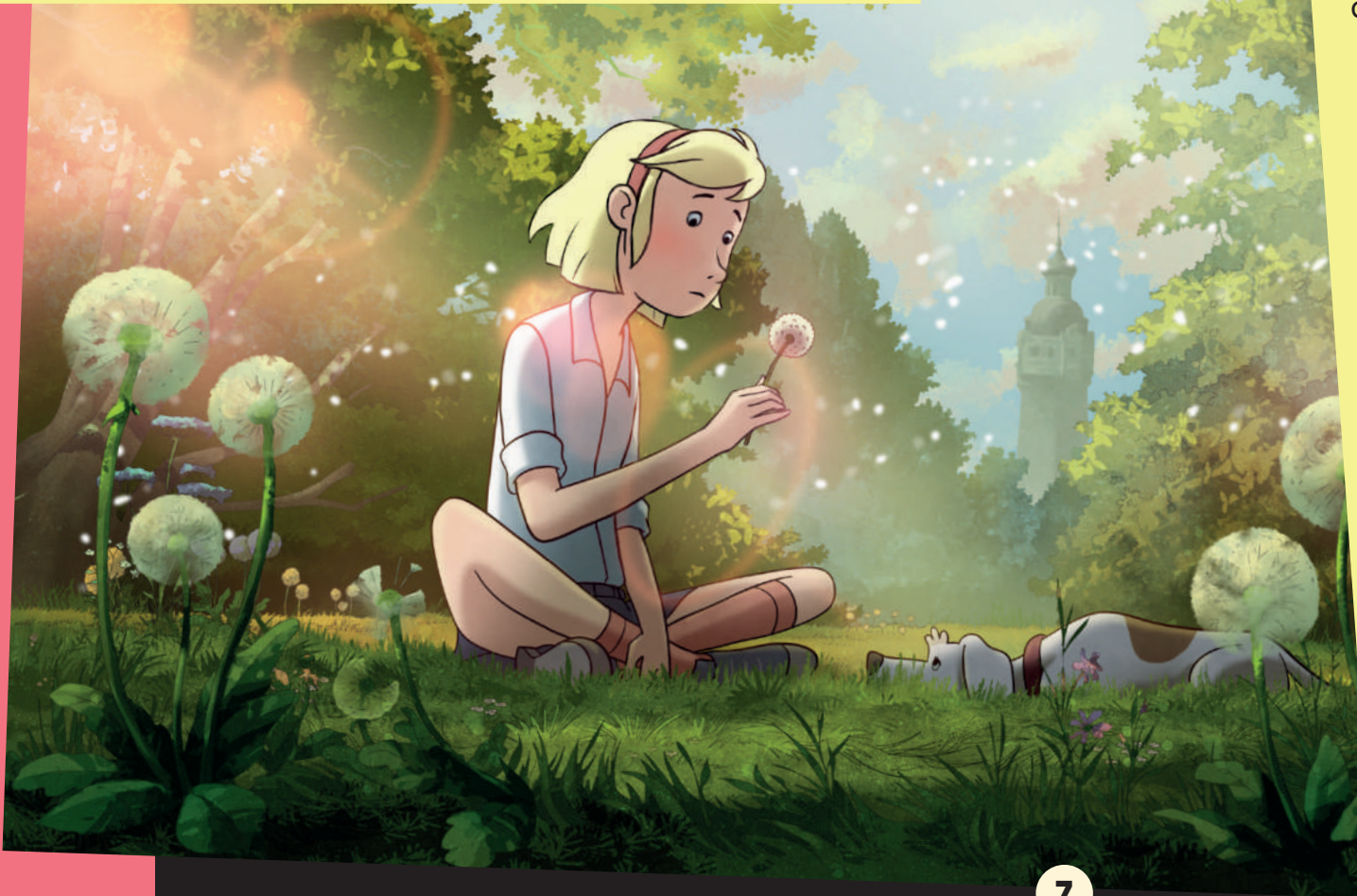
20 minuts

Què hem sentit?

Parlar de les emocions que ens ha generat la pel·lícula en diferents moments:

- ▶ Quan alguns/es companys/es de classe de la Fritzi es burlen de la Sophie i del fet que no hagi retornat.
- ▶ Quan dos espies de la Stasi entren a inspeccionar la casa de la Sophie i la Fritzi està amagada sota el llit.
- ▶ Quan la Fritzi entra per primera vegada a l'església de Sant Nicolau de Leipzig.
- ▶ Quan les persones reunides a l'església de Sant Nicolau es manifesten pacíficament al carrer i són reprimides per la Stasi.
- ▶ Quan la Fritzi és perseguida per part d'un membre de la Stasi.
- ▶ Quan l'Sputnik fa sonar l'alarma de la balla fronterera que divideix Alemanya en dos i la Fritzi és detinguda.
- ▶ Quan el pare, la mare i la Fritzi veuen a les notícies de la televisió que els refugiats i les refugiades de l'Alemanya de l'Est poden travessar la frontera per anar a la part occidental.
- ▶ Quan la Stasi detén el pare de la Fritzi a una manifestació.
- ▶ Quan la Fritzi i la seva família es dirigeixen en cotxe cap a la frontera per poder travessar-la.
- ▶ Quan l'Sputnik travessa la frontera i el pas fronterer s'obre.

30 minuts

Nosaltres també fem història

Es proposa tornar a mirar els crèdits del film, o bé buscar a internet fotografies de l'època. A partir de les preguntes següents, plantegem un debat a classe:

- ▶ Penseu que l'escena de la pel·lícula en què es mostra la gent congregada a l'Església de Sant Nicolau i els moments del film que il·lustren les manifestacions pacífiques al carrer s'assemblen a les fotografies que apareixen als crèdits? Per què?
- ▶ L'acció del film passa el 1989. En aquella època la gent no tenia Internet a les seves cases tal com tenim ara. Quin paper penseu que tenien la televisió i la ràdio?
- ▶ En quins moments del film veiem la importància de la televisió per a la Fritzi i la seva família? I per a la resta de llars de Leipzig?
- ▶ A continuació, proposem a l'alumnat que faci recerca a casa preguntant als seus familiars si recorden el moment de la caiguda del mur de Berlín. Se'ls pot preguntar com van saber que havia caigut el mur, què van pensar o què va representar per a ells aquest esdeveniment, etc. Demanem també que preguntin als seus familiars quins altres episodis històrics rellevants recorden haver viscut i com els van viure, tant si hi van participar activament com si tan sols van testimoniar-los.

45 minuts

Quins són els motius de la Kati?

Quan la Fritzi descobreix que la Sophie i la Kati han marxat a Hongria per fugir a l'Alemanya de l'Oest s'enfada amb elles perquè no l'havien avisada. D'altra banda, la Fritzi també s'enfada amb alguns companys i companyes de classe que se'n riuen del fet que la Sophie no hagi tornat a l'escola. En dos grups, redacteu dues cartes fictícies que donin veu a la Kati, la mare de la Sophie, per tal que pugui explicar la seva decisió. El primer grup escriurà una carta dirigida a la Fritzi en què exposi els motius pels quals no va explicar el seu pla de fuga, ni tan sols a la mare de la Fritzi. El segon grup, en canvi, escriurà una carta als companys i companyes de classe de la Sophie i la Fritzi que es burlen de la seva partida i els exposarà els motius pels quals li sembla injust que es burlin d'elles i les menyspreïn.

Finalment, podeu llegir les dues cartes i comentar-les conjuntament.

1 hora

Un mural per a la memòria

Per grups busqueu informació sobre els murals més coneguts que hi ha a l'East Side Gallery. A continuació i individualment, imagineu que sou artistes i que el mur de Berlín acaba de ser enderrocat. Imagineu que us proposen que dissenyeu un mural per il·lustrar una part del mur que es decideix deixar dempeus.

Per fer-ho us demanen que mostreu el vostre projecte, la vostra peça artística, com si es tractés de presentar la vostra obra en un jurat que fa la selecció. Us demanen que feu un esbós en un full DIN-A 4 amb una proposta pictòrica que faríeu per ubicar-la al mur de Berlín emprant els materials que tingueu a l'abast (llapis de colors, ceres, retoladors, aquarel·les, papers per fer collage...). Per presentar-la, però, també heu de fer una breu descripció de la vostra obra: què hi il·lustreu i amb quin objectiu.

Sabies que...?

Quan l'any 1989 a Berlín es va enderrocar el mur que dividia la ciutat es va deixar una part d'aquest a la banda de l'est amb l'objectiu d'ubicar-hi la galeria d'art a l'aire lliure més gran del món: l'East Side Gallery. La galeria, amb una longitud de 1316 metres, ressegueix la riba del riu Spree i conté 103 murals pintats per artistes d'arreu del món que apel·len a la llibertat i documenten l'eufòria que va suposar en el seu moment la caiguda del mur.

Glossari

Persones refugiades

Les persones refugiades són persones que es desplacen d'un territori a un altre per establir-s'hi d'una manera temporal o permanent i que sol·liciten asil als governs del territori on s'estableixen. La Convenció de Ginebra sobre l'Estatut dels Refugiats de 1951 defineix les persones refugiades com aquelles persones que per tenir fonamentats temors de ser perseguides per motius ètnics, religiosos, polítics, de nacionalitat, o per pertinença a un determinat grup social es troben fora del país de la seva nacionalitat, i no poden, a causa dels esmentats temors, o no volen, acollir-se a la protecció de tal país.

La Sophie i la seva mare es refugien a Hongria

Animació

Tècnica que permet dotar de moviment dibuixos o objectes inanimats mitjançant la presa fotogràfica a fotogràfica de cadascuna de les fases de descomposició del moviment.

La pel·lícula Fritzi està feta amb animació en 2D, amb un traç clar i net als dibuixos.

Cinema històric

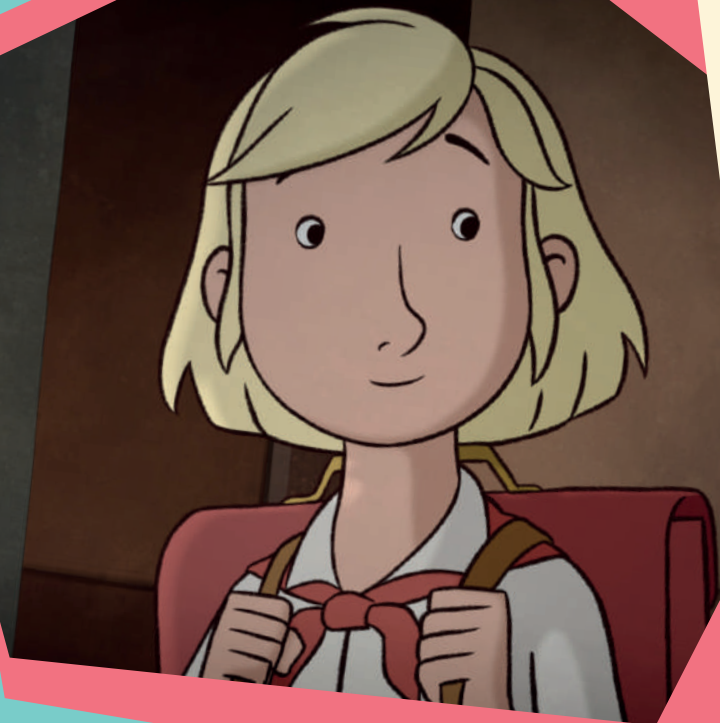
El cinema històric és un gènere cinematogràfic que ambienta la narració en una època del passat determinada: tant si els fets i els personatges representats són reals com si són ficticis, però basats en fets reals o versemblants.

Fritzi, un conte revolucionari és una pel·lícula històrica encara que els personatges són ficticis.

Què hem après?

Per avaluar què hem après podem jugar a ser **crítics i crítiques de cine**. Coneixeu aquesta professió? Expliquem que són persones que miren moltíssimes pel·lícules i coneixen molt bé la història del cinema. Es dediquen a valorar cada pel·lícula i a explicar (per escrit, o a la ràdio o a diferents mitjans) la seva interpretació i valoració del film: què té de bo, què li falla, què ens vol dir, etc.

Demanem als infants que cadascú, aixecant la mà, ens expliqui allò que remarcaria de la pel·lícula i el que considera que ha après. Ho anirem apuntant en un paper o mural, que quedarà penjat a l'aula. Es poden veure més pel·lícules i dedicar un **Racó del cinema** on hi hagi totes aquestes crítiques conjuntes de les pel·lícules que hem vist.

- ✓ ADONAR-NOS QUE UNA PEL·LÍCULA HISTÒRICA ACURADA I FIDEL A LA REALTAT ENS POT PERMETRE CONÈIXER EPISODIS DEL PASSAT D'UNA MANERA ENTRETINGUDA.
- ✓ ENS HEM FET UNA IDEA DE COM VAN SER ELS ESDEVENIMENTS QUE VAN SUCCEIR A LEIPZIG ABANS DE LA CAIGUDA DEL MUR DE BERLÍN.
- ✓ PRENDRE CONSCIÈNCIA DE LES DIFERENTS EMOCIONS QUE SENTIM EN MIRAR UNA PEL·LÍCULA.
- ✓ EL VALOR DELS VINCLES EMOCIONALS I LES EXPERIÈNCIES QUE COMPARTIM AMB LES NOSTRES AMISTATS I FAMILIARS.
- ✓ EL PODER D'ACCIÓ I LA FORÇA DE LA GENT QUAN S'ORGANITZA PER ACONSEGUIR ELS DRETS I LES LLIBERTATS QUE ELS PERTOQUEN.
- ✓ LES PERSONES JOVES TAMBÉ PODEN DEFENSAR CAUSES JUSTES I DESENVOLUPAR ACCIONS PER ASSOLIR OBJECTIUS D'INTERÈS COMÚ.

Distribuïdora de cinema
infantil, tranquil i en català
www.packmagic.cat